

MERKVRVVSZ POLSKI

EXTRAORDYNARYNY.

De Data 14. Martij, 1661.

*Zamykający w sobie
Artykuły Seymu Siedmigródzkiego.*

Articuli DD. Regnicolarum Transyluaniae, Anno 1660. die 24. Decembris, *st. vet.* in Oppido Szaszeregen tempore Electionis & inaugurationis Celsissimi Principis, Domini Ioannis Koemoeni, conclusi.

Articulus primus.

Onditiones ad quas obseruandas Princeps prædecessor Achatius Barczay, cum Iuramento sese obstrinxisset, in tenore & vigore suo permanent, quæ propter prolixitatem hîc omittuntur.

Ad tertiam tamen Conditionem, vbi scilicet Transyluaniae fædus, cum Imperatore Turcico antiquitus initum in toto obseruabitur, additum est:

Ita tamen, si Porta Otthomanica ad manifestam Regni & Regnicolarum ruinam & excidium non intendat. Nam in tali casu Sua Celsitudo omnia oportuna remedia conseruationem Patriæ concernentia, possit liberè

adhibere. Ad decimam nonam Conditionem additum est: Occasione ingressus Principis in Regnum, vel ante etiam, si qui aliquid commisissent contra Suam Celsitudinem, quia adhuc tandem tantis obligationibus & obsequijs non erant adstricti, ideò Sua Celsitudo vindictam super eos non exerceat, neq; eos damnet.

Forma Iuramenti Celsissimi Principis ad Conditiones eidem propositas, depositi & præstiti.

E Go Ioannes Kòemòèn princeps Transylvania, partium Regni Hungaria Dominus, & Sicularum Comes, Iuro per DEUM, qui est Pater, Filius, & Spiritus Sanctus, & in Sacrosancta TRINITATE unus verus Deus, quod ego universos Status & Ordines Regni prius specificati, iuxta propositiones mihi pro nunc propositas, nullam innovationem contra vetera Iura, consuetudines & Privilegia Regni introducam; imò quacunq; ad salutem & legibus roboratam libertatem, afflictæ Patriæ & Regnicolarum spectare videbuntur, ea omnia pro posse, & iuxta vires meas assequi intendam cum Regnicolis. Sic me Deus adiuuet, & ita mihi æternæ vitæ largiatur felicitatem.

Articulus Secundus.

STatus & Ordines Regni iuramenta in Principem fidelitatis, quomodo deponant, super eos statutum est: Vt qui in Diæta præsentibus fuerint reperti, statim & de facto sua homagia præstent. Pro absentibus verò singulorum Comitatum & Sedium Siculicalium, Officiales ad quindenam certas congregationes promulgabunt; in quibus singuli Regni libertate gaudentes, sub pœna, contra huiusmodi contumaces, in præcedenti-

bus

bus Articulis pronunciata, iuxta Formam Iuramenti homagia præstare tenebuntur. Absentes autem Officiales coram personis ad id deputatis, iuxta receptum morem & ordinem sub eadem pœna iurare debebunt.

Forma Iuramenti.

EGO N. Iuro per Dei mei Sanctissimam TRINITATEM & Indiuiduam Unitatem, quod ego Domino meo Clementissimo Ioanni Kòemòen Celsissimo Transylvania Principi, partium Regni Hungaria Domino & Siculorum Comiti, in tota mea vita fidelis & obediens, inimicique ipsius inimicus, Amici, Amicus ero, & nunquam clam vel palam contra Personam principatumque Sua Celsitudinis aliquid practicabo, quin si alios quoque huiusmodi cognoscere possem, vel in mea persona vel per alios Sua Celsitudini aperire haud negligam, iuxtaque posse talibus resistere conabor; ita tamen, si Sua Celsitudo iuxta prelibatas Conditiones me reget & diriget. Sic me Deus adiuuet, & ita addat eternam vitæ beatitudinem.

Articulus Tertius.

VT à militibus Suae Celsitudinis Stipendiarijs & alijs etiam, in bonis & residentijs nostris pacati immunisque conseruemur, seruorumque & hominum nostrorum cuicumque liber passus concedatur. Statuitur, accedente etiam Suae Celsitudinis annuentiâ, quatenus iidem milites in certo loco collocentur, neque exinde turmatim huc vel illuc discurrant, sed proprijs stipendijs viuant, alias secundum edicta per suam Celsitudinem ipsis exhibita, contrauenientes compescantur.

Articulus Quartus.

GRatiosè annuit Sua Celsitudo, quatenus Nobilium colonos fugitivos sub Vexillis conscriptos, restitui debeant.

Articulus Quintus.

CVM magno Reipublicæ detrimento, experti sunt Regnicolæ, captiuorum Officialium Comitatum, ac etiam aliarum Sedium officia, iam pridem vacasse; Quare statuitur vt eorundem officia in integrum restituantur, de quibus Sua Celsitudo quantociùs provideat, & vt in eliberationem huiusmodi captiuorum clemèter succurrere dignetur, humiles supplicant.

Articulus Sextus.

IVxta priorem Articulum singularum trium Nationum huius Regni Sigilla restituantur, siquidem iam Articulis præcedentibus insertum sit: *Nationes singulas propria Sigilla habere debere, quibus litera nomine Regni expedita obsignentur*: Cùm alias certum sit, ex priuatis obsignationibus, varios defectus suboriri, de quibus conditi Articuli in eadem forma, ex benigna Suæ Celsitudinis annuentia confirmantur.

Articulus Septimus.

NON negamus DEVM Præpotentissimum, propter innumerabilia delicta nostra, in annis proximè elapsis sub mutationibus Principum huius Regni, multiplices de merito nobis inflixisse pœnas, vnde plurima inconuenientia & damnificationes Regnicolarum subortæ sunt. Ne igitur eadem longo aliquo litis strepitu, verùm breuiori processu complanentur & terminentur, Articulum duodecimum Anni proximè præteriti in

Segesuar editum in suo vigore relinquimus ; ita tamen, ut illi qui occasione expeditionis moderni Principis sese opposuerint, vel verò Prædecessori eiusdem Domini Principis seruire obligati fuerunt, in hoc articulo nequaquam subintelligentur. Sed qui ex suis domibus & residentijs, imo etiam extra suas residentias, nullam realem hostilitatem perpetrârunt, neque vllam occasionem & causam hostilitatis dederunt, nihilominus tam in personis, quàm bonis suis damnificati sunt. Qui quidem articulus de verbo ad verbum ita se habet.

Damnificati sunt plurimi in presentibus turbis ac commotionibus Patria nostra, per certos homines, qui multorum innocentium bona vel in proprium commodum abstulerunt, vel alijs occasionem auferendi, administrârunt, qua ut aliquo longo processu recuperentur indignum iudicamus. Qui igitur ad simplicem requisitionem damnificatum contentauerint, ab omni actione impostero liberi sunt: Sin minus, damnificati vnumquemque damnificatorem ad suum forum competens, Comitatus videlicet & Sedis Siculicalis; Ciuitatenses autem (quia ipsi sibimet Iudices esse nequeunt) ad octauas Diatates in ius attrahant. Sed si priuata persona, cum aliquo ex Ciuitatensibus causam haberet, ad suum forum prouocet, (pro parte Actoris admissa de lege Regni consueta appellatione, si ita eidem visum fuerit) premissa citatione, abscissis immensis exceptionibus, & iuridicis remedijs, vel si res ipsa minus lucide constaret vnica exmissionalis extradatur & concedatur. Si autem bonorum ablationem neque eorum restitutionem, quis non negaret, tunc è bonis eiusdem, absque vllis exmissionalibus, ad precium & valorem bonorum ablatorum, vel è manibus aliorum abalienatorum, Iudices damnificatum mox & de facto contentare debeant & teneantur. Idem etiam processus est obseruandus, ratione illorum, qui bona depradata scientes, cõemerint, aut alijs occasionem prædas exercendi administrauerint, siquidem in maleficium consenserunt. Si causa Iudicialiter determinabitur, cum pœna temerè litigantium, & refusione expensarum contentetur damnificatus. Coloni autem, (ne processus huc & illuc distrahatur) in presentiam Iudicum Comitatum, & Sedium citentur, ibidemq; ius & iudicium cum reali executione recipiant.

Qui tamen hoc breui processu minus contenti; liberum illis erit, iuxta Articulos & Decretales Constitutiones recedere. Qui autem ex talibus, sub Vexillis Dñi Principis reperirentur, Generales eorundem Capitanei requisiti, adhibitis in reuisione causæ Iurisperitis, Comitatum, Sediumque Officialibus, & Assessoribus, eodem processu, Iudicium administrare teneantur, cum reali executione. Quodsi facere recusarent, Illustrissimus Princeps à parte læsa requisitus, clementer plenariam satisfactionem demandare dignetur. Pari passu Magnates & Nobiles, pro parte suorum Seruitorum requisiti, Iudicium administrare tenebuntur, quodsi facere recusauerint aut neglexerint, Officiales Comitatum & Sedium, cum duplo administrent executionem, (hïc tamen intellige Seruos residentijs carentes) Qui autem solitas haberent residentias, contra eosdem de bonis proprijs procedatur. Quorum bona si pro plenaria executione essent minùs sufficientia, tunc illi incaptiuentur, & tam diu donec damnificato satisfactum fuerit, captiui detineantur. Contra tamen eos, qui obsidiones passi fuère, idem Articulus non extendatur.

Articulus Octauus.

QVia Status præsentis temporis requirit, vt omnes ordines libertate gaudentes, ad vnionem in approbata Constitutione expressam coniuertent, statuimus, vt præsentem in Diæta statim & defacto, absentes autem soluta Diæta ad Quindenam in publicis locis sedium iudicialiarum, ad vnionem coniuertent teneantur; Quorum nomina registrata in capitulis reponantur, & conseruentur: Posthabentium & negligentium Director Fisci habeat condignam rationem. Excepto autem moderno Principe nostro, nos nullis alijs obligatis agnoscimus & censemus; quin potiùs si quos Principes prædecessores, vel aliquæ priuatæ Personæ reuersalibus vel Iuramento mediantibus, sibi obligassent, illos virtute præsentis statuti immunes & absolutos pro-

nunci-

nunciamus & mandamus, & ne hoc imposterum fiat, etiã à Principibus cauemus.

Articulus Nonus.

MIllites stipendiarios quot numero & quã disciplinã interteneat Illustrissimus Princeps, submitunt eiusdem discretioni Regnicolæ.

Articulus Decimus.

Legationes ad vtrumque Imperatorem & alios Principes expediendæ, committuntur industriæ Celsissimi Principis.

Articulus Undecimus.

Donationes ab Achatio Barzaio emanatæ, reuisioni DD. Consiliariorum & Tabulæ Assessorum submituntur à Regnicolis, quos fauente occasione sua Celsitudo conuocare velit. Qui pro publica necessitate ad aliqua bona & iura possessionaria, summam pecuniæ exhibuerint, acceptabuntur. Immeritis personis donata bona, inualida censentur.

Articulus Duodecimus.

Perceptores Regni ad 24. Februarij in Ciuirate Segesuar comparebunt, vbi tribus Septimanis in publicis perceptionibus occupaturi, contributionem vnus taleri percepturi sunt.

Articulus Decimus tertius

Restantiæ quinquaginta & quinque florenorum ad manus Michaëlis Szanokesz sunt administrandæ Claudopolim.

Articulus Decimus quartus.

AD primam Martii Exactores omnes exacturi sunt pro ratione à Perceptoribus Regni exigenda: Ad Marmoros Georgius Erdeli denominatur.

Articulus Decimus quintus.

Contributio Regni imposita ad singulas portas florenorum Quatuordecim in medietate ad primam Martij, in altera autem dimidietate ad primam Septembris, suppeditanda erit.

Articulus Decimus sextus.

Articulos ab Anno Millesimo Sexcentesimo Quinquagesimo Septimo editos & conscriptos, vt Magister Prothonotarius in seriem redigat, & in proximè sequenti Diæta producat, iniunctum est, vt qui ex illis Legales iudicabuntur, in vigore mancant; qui verò incommodiores videbuntur, aut tollentur aut meliorentur; Sed omnes illi sub nomine tituloque præsentis Principis emanent & confirmentur.

Articulus Decimus septimus.

Hiquorum Reuersales in manibus alienis haberentur, exceptis Principibus, teneantur ad futuram Diætam eas producere, & nullis imposterum Consortibus Principum Iuramento adhæreant.

Articulus Decimus octauus.

IN prouisione munitioneque Skelhit & aliorum Confiniorum, adhibenda cura & diligentia, submissa est iudicio & discretioni Illustrissimi Principis, & eidem adhærentibus Consiliarijs.

W KRAKOWIE, w Kámięnicy Szobeyonskiey ná Wendecie, dnia 14. Marcá, A. 1661. Cum Priuilegio S. R. M.